

Képrejtvény:

Megfejtési határidő 1905 június 18.

9. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Számtani kérdés: E két szám: 76 és 155. — **Irodalomtörténelmi kérdés:** Nincs kapcsolata a mondával. Forrása: Christmann «Der Statthalter von Corfu» c. darabja. — **Képrejtvény:** Egynek hatot, másnak vakot vet a világ kockája.

Helyesen fejtették meg: Nord Frigyes, Bartha Zsolt, Mattanovich Csaba, Simkó Oszkár, Schweitzer Oszkár, Messer Lajos, Ferderber Artur, Páll György, Tedesely Jenő Vilmos, Schletter Ö., Török István, Kalenda Loránd, Kalisch fivérek, Német Miksa, Veres László, Nagy István.

A kitűzött könyvjutalmat (Jászy Rezső: Útirajzok) Páll György temesvári előfizetők nyerte meg.

SZERKESZTŐI TELEFON.

N. J. (Nagy-Kanizsa). Színre alkalmazta Bakonyi Károly, zenét írt hozzá Kacsóh Pongrác. Megjelent a könyvpiacon is, kapható minden hazai könyvkereskedésben. — **M. D.** Megkaptuk és el fogjuk olvasni, azután véleményt adunk róla. — **P. Gy.** (Temesvár). Egyes szám ára 20 fillér. — **Ambició.** Csak ne legyen szertelen és hibás irányba ne tévedjen, mert az mindenestre haj volna. — **K. H.** (Budapest). A szóbeli érettségi vizsgálatok már megkezdődtek annál az intézetnél, eszerint ön ettől elkésett. Jelentkezék jó előre a szeptemberben megejtendő pótló-érettségi vizsgálatra a budapesti tankerületi főigazgatóságnál. — **Kiránduló.** Nem kötelező, de kívánatos, hogy ne vonja ki senki magát alóla. — **B. G.** Küldje be, ha azt hiszi, hogy olvasóinkat érdekli. — **R. O.** 1. Leveletet átadtuk a kiadóhivatalnak. 2. Az a munka az Akadémia könyvkiadó vállalatánál jelent meg. 3. Megjelent magyarul is, Szász Károly fordításában. — **K. O.** (Nagy-Körös). 1. Az orvostól kérdezze meg; ilyen irányú tanácsokat mi nem adhatunk. 2. Nem lehet. 3. Annak a hajónak az építése körülbelül 1 1/2 millió koronába került. — **E. E.** (Szeged). Irjon Vidéki Félix budapesti (IV. ker., Városház-utca) bélyegkereskedőnek, az szívesen szolgál felvilágosítással. — **K. fivérek.** Küldjétek másfajta számrejtvényeket; ezeket már ismerik előfizetőink.

Ne vegyetek mást, mint

Nemzeti rajzeszközt.

Kapható minden papir- és könyvkereskedésben.

10954

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

VIZSGAI JUTALOM-

könyvekül legjobban alkalmasak a történelmi tárgyú ifjúsági iratok.

Német hősmondák az ifjúság számára, átdolgozta Gedeon Alajos, 15 képpel. Diszes kötésben 4 kor.

A legnagyobb magyar. Irta Tóth Sándor, Pataky László rajzaival. Diszes kötésben 4 kor.

A kard és lant hőse. Regényes történet. Irta Gaal Mózes. Széchy Gyula 34 rajzával. Diszkötésben 4 kor.

A magyar nemzet története. Regényes korrajzokban. Irta Jókai Mór. 3 kötetben. Vászonskötésben. I. kötet 7 kor., II. kötet 6 kor. és III. kötet 6 kor.

II. Rákóczy Ferenc. Irta Jósika Miklós. Az ifjúság számára átdolgozta Gaal Mózes. Görö Lajos eredeti rajzaival. Diszes kötésben 4 kor 40 f.

Dáma. Történelmi körkép. Irta Baksay Sándor. Kinnach László eredeti rajzaival. Diszkötésben 6 kor.

Bácsy Jakab. Regény és történet a XVII. század hajduvilágából. Irta Dely. Thury Gyula 15 rajzával. Vászonsköt. 3 K.

Durward Quentin. Scott Walter világ-hírű regényét az ifjúság számára átdolgozta Telekes Béla. 8 színes képmelléklettel. Diszköt. 4 K 40 f.

Történelmi életrajzok. Irta Vaszary Kólos. 14 képpel. Színyomatu diszkötésben 5 kor 60 f.

Balassahalom. Történelmi elbeszélés. Irta Szerellemhegyi Tivadar. Képekkel. Kötve 1 kor.

Odysseus kalandjai. Irta Kemenes (Kempf) József. Képekkel. Diszes kötésben 2 kor.

A trójai háború. Az ifjúság számára Irta Kemenes (Kempf) József. Képekkel. Diszes vászonköt. 2 kor.

Fekete király. Történelmi elbeszélés. Irta Földes Géza Számos képpel. Diszes kötésben 4 kor.

Görög regék. Irta Cox György Fordította és magyarozta Komáromy Lajos. 90 képpel. Vászonsköt. 7 kor.

Elbeszélések a római világából. Az ifjúság számára. Irta Pulszky Polyxena. Számos képpel. Színyomatu kötésben 4 kor. 80 f.

Elbeszélések a görög világából. Az ifjúság számára. Irta H. Pulszky Polyxena. Számos képpel. Színyomatu kötésben 3 kor. 20 f.

Csontos Szigfrid és Berni Detre. Irta Gaal Mózes. Két elbeszélés. 49 képpel. Csinos kötésben 2 kor.

Ezer év. Képek a magyar nemzet történetéből. Irta Baróti Lajos. Számos képpel. Színyomatu kötésben 3 kor.

Hún és magyar mondák. Irta Gaal Mózes. Gyulay László rajzaival. Diszkötésben 6 kor.

Hűséges mind a sirig. Történelmi elbeszélés. Irta Gaal Mózes. Görö Lajos eredeti rajzaival. Vászonskötésben 4 kor.

Kapható: **Lampel Róbert könyvkereskedése** (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál, Budapest, VI. kerület, Andrassy-ut 21. szám és minden könyvkereskedésben.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott ifjúsági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	FELELŐS SZERKESZTŐ	SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
Negyed évre ... 2 kor. 40 fill.	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre... .. 4 kor. 80 fill.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet	IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.
Egész évre... .. 9 kor. 60 fill.	és könyvnyomda.	Kéziratokat nem adunk vissza.
Megjelenik minden vasárnap.		

REGULY ANTAL ÉLETE.

Az ifjúság számára írta Jancsó Benedek. 12

A bizottság nézete szerint Reguly törekvését, mely eredetünk, rokonságunk, régi lakóhelyeink, régi nyelvünk s nyelvünk ősrokonainak kinyomozását célozza, előmozdítani nemzeti érdek, de oly nemzeti érdek, mely az egyetemes tudományosság érdekeivel is összevág.

És Regulyban megvan e kérdés munkálatbavételére az alkalmas ember, mert ő tökéletesen felfogta a kérdés mivoltát, ifjúsága egész hevével ölelte át a célt, nélkülözések, szenvedések, munka és fáradtság közt áldozta fel annak legszébb kora egy részét s kész egy életet feláldozni neki, ha a lehetőséget előtte megnyitják. Mind ezért javasolják az Akadémiának, hogy Reguly ez utazására az eddigi tíz év alatt elköltésre szánt, de tényleg el nem költött 5000 forintot utalványozza ki, sőt a következő tíz évre szánt utazási összeget is fordítsák e célra.

Az Akadémia igazgató-tanácsa a bizottság e javaslatát magáévá tette, de az Akadémia elnöke az Akadémia sajnálatos pénzügyi helyzetét feltüntető atólagos pénztári jelentés alapján kénytelen volt az Akadémia igazgató-tanácsa e határozatának végrehajtását megtagadni s Reguly-nak megiratni, hogy vállalata költségeinek teljes fedezését ne remélje az Akadémiától, mert jelenleg többel nem segítheti, mint 200 o. é. frttal.

Eközben egyik szentpétervári lapban «Körösi Csoma Sándor és Reguly Antal» cím alatt egy cikk jelent meg, melyben a névtelen szerző Csoma önfeláldozásával teszi párhuzamba Reguly eddigi életét s egyszersmind röviden tájékoztatja a nagy közönséget a magyarok eredetének kérdéséről, azon útról és eszközökről, amelyekkel

előbb Csoma és most Reguly igyekeztek e kérdést megoldani.

A cikket elolvasta Mihály orosz nagyherceg neje, Ilona hercegnő is, ki közönségesen úgy volt Oroszországban ismeretes, mint a nemzeti tudományosság és irodalom lelkes pártfogója.

A cikk meleg hangja felkeltette a nagyhercegné figyelmét utazónk iránt, aki Baer államtanácsosnak kijelentette, hogy személyesen is szeretné megismerni a fiatalmagyartudóst. Baer a legközelebbi alkalommal be is mutatta a nagyhercegnének Regulyt.

Anagyhercegné elhatározta, hogy Regulyt ajánlani fogja Demidov hercegnek, ki kevéssel azelőtt jelentette ki, hogy szeretne valamit tudományos tekintetben Oroszországért kitűnőt tenni. Demidov herceg Ilona nagyhercegné ajánlatát véve, rögtön magához kérte Regulyt, hogy vele vállalata tervét megbeszélje s öt esetleg társául meg is nyerje. Reguly Baerrel együtt jelent meg Demidovnál és közölte vele a maga célját.

Bár Reguly célja nem vágott teljesen össze Demidov tervével, a herceg még sem akarta öt vállalatából teljesen kihagyni. Baer terve szerint Demidov herceg vállalatában a jugri-finnek tanulmányozása Reguly feladata lett volna. Reguly eközben egy másik ajánlatot az orosz császári

OROSZ PARASZT.

Akadémia részéről is kapott. Az orosz császári Akadémia elhatározta, hogy Sjögren vezetése alatt 1843-ban egy jól felszerelt expedíciót indít Szibéria felé. Sjögren is számított Regulyra.

Terve az volt, hogy míg Castrén Szibéria északi részét járná be, addig ő a közepét, Reguly pedig déli részét s így hárman együttes munkával írják meg Szibéria ethnographiáját.

Más ember talán el is vállalta volna akár az egyik, akár a másik expedícióban a neki szánt szerepet. Reguly azonban úgy érezte, hogy bár-

ama gyermekeivel, kik készek érette mindent feláldozni. Csoha angol lett, mert hazája megfedkezett róla. Ő is angol legyen, vagy orosz?

Nem, egyik sem lesz. Hazájára sem haragszik, hiszen a gyermeknek szeretni kell édes anyját, ha még oly mostoha bánásmódban is részesítené. Szíve most is csak azért fáj leginkább, hogy nem hallhat magyar szót, hogy nincs magyar könyve, egy lapnyi magyar költeménye, amellyel elűzhetné a hosszú fagyos éjszakák lassan múló unalmas óráit. Mit adna, ha olvas-

OROSZ PARASZTHÁZ.

milyen fontosak is lennének tanulmányai ez expedíciók keretében az általános tudományosságra vonatkozóan, de mégis csak elvonnák attól, mi őt hazájából éjszakra csábította: a magyarok eredetének vizsgálatától, — tehát egyik ajánlatot sem fogadta el.

Az idő azonban telt s helyzete egyre súlyosbodott, de hazáiról még mindig nem jött semmi segedelem. Keserű perceiben, súlyos megpróbáltatása nehéz óráiban úgy tűnt fel képzeletében, mintha hazája róla teljesen megfedkezett volna. Ilyenkor aztán fájdalma szüleihez írott leveleiben nem egyszer megható szavakban tör ki.

Magyarország orosz anya, ki mostohán bánik

hatná Vörösmarty legújabb költeményeit, ha élvezhetné azt a gyönyörű nyelvet, mely eddig soha nem hallott bájjal zengette a nagy költő ajkain az ősi dicsőséget. Megírja szüleinek, hogy mily jól esett neki, mikor felkereste az ifjú gróf Teleki Sándor (a későbbi honvédezredes), ki Liszt társaságában Szent-Pétervárott is megfordult. Mennyire megerősítette ez ifjú főúr igazi magyaros egyéniségével nemzeties érzését, melynek annyi alkalmá lett volna itt éjszak fagyos idegen levegőjében színében elváltozni.

De idehaza sem fedkeztek meg róla. A viszonyokhoz képest érdekében igen sokat igyekeztek tenni, különösen Toldy Ferenc, ki szó-

val, tollal és tettel rajta volt, hogy ügye megnyerje a kellő anyagi támogatást. Közreműködésével a sajtóban mozgalom indult meg Reguly érdekében. Megtörtént ez alkalommal, hogy lapjaink némelyike, Reguly magatartását szemben az orosz részről jövő ajánlatokkal, hogy a hazai közönségre jobban hasson, akként tüntette fel, mintha a felajánlott orosz segítséget azért nem

gyarazzák meg, hogy a faji és nemzetiségi ellenszenvet nemcsak legyőzte, hanem e tudósok legnagyobb részének tiszteletét és igazi rokonszenvét is meg tudta nyerni. Még legnagyobb pártfogójáról, Baer államtanácsosról is azt mondhatjuk, hogy Regulyban csak az embert és a tudóst, de nem egyszersmind a magyart is szeretete.

(Folyt. köv.)

LENAU MIKLÓS.

fogadta volna el, mert magyar büszkesége nem engedte, hogy orosz zsoldba szegődjék. Német lapok útján erről a pétervári tudós körök is értesültek s az ott rendkívül rossz hangulatot keltett, ami Reguly helyzetét igen megnehezítette.

Regulynak helyzete, mint magyarnak, e körülményt leszámítva sem volt valami kellemes. Szt.-Pétervár orosz és német tudósai körében. Csakis kiváló személyes tulajdonságai, vonzó egyénisége, kifogástalanul lovagias modora ma-

A LENAU-ÜNNEP CSATÁDON.

Megható ünnep volt hazánk egyik községében, melynek lakói németül beszélnek, de magyarul éreznek. Ennek a községnek a neve *Csatád* s az ünnep, mely országos érdeklődést keltett, *Lenau Miklós* német költő emlékének volt szentelve. Lenau Csatádon született, de a körülmények folytán a magyar föld szülőltjéből nagy német költő lett, kinek a neve ott ragyog a legjelesebb lírai költők között. A csatádiak

emléktáblával jelölték meg Lenau szülőházát a lelkes gyűjtés útján, melyhez a magyar társadalom szíves készséggel hozzájárult, szobrot állítottak Csatád nagy szülőltjének. A *Radnai Béla* által művészi szerencsés ihlettel készített szobrot leplezték le pünkösdi vasárnapján. Az ünnepen megjelent a kormány képviseletében *Szell Ignác* államtitkár; az Akadémia koszorúját *Heinrich Gusztáv* vitte el s ugyanő tartotta a leplező-beszédet; az ünnepi diszbeszédet *Herczeg Ferenc*, a Petőfi-Társaság elnöke mondta el. Ezt a beszédet, amely tele van nemes hévvel, egész terjedelmében közöljük:

Tisztelt ünneplő közönség! A maga nemében meglehetősen szokatlan ünnepet ülünk ma. A magyar társadalom, magyar földön, magyar művész alkotta emlékművel tiszteli meg egy nagy német költőnek nevét. Ez az ünnep emlékeztessen minket és másokat arra, hogy nemzetünk csak akkor lát ellenséget az idegenben, ha kopjával és gyűjtőkanóccával közeledik határaink felé. Aki az európai művelődés palmaágával a kezében jön, az nyitott kapukra és nyílt szívekre találjon minálunk.

Nekem jutott az erómet messze túlhaladó feladat, hogy szavakba foglaljam a gyöngéd kegyeletet, mellyel a magyar társadalom a műzsák boldogtalan kedvencének, strehlhauzi Niembsch Miklósnak emléke iránt viseltetik. Midőn ezt megkísértem, megbocsátható önzéssel főleg a költő egyéniségének ama vonásait akarom emlékkükbe idézni, melyek óránk nézve kiváltképpen drágává és szeretetreméltóvá tették.

Augusztus 13-án lesz 103 éve annak, hogy megszületett a csatádi fülemile, ki később szárnyra kelve, tüzes és szomorú dalaival elragadta egész nagy Németországot. A költő születésének és gyermekkorának ideje összeesik történelmünk ama korával, melyet a nemzeti ernyedés korának szoktunk nevezni. Évszázados küzdelmek irtózatosan megapasztották a magyarság számát, az örökös alkotmányos harcok pedig kimerítették erejét. A magyar ember típusa akkoriban a konzervatív táblabíró volt és a kor nagy eszméinek fénye csak halványan foszforeszkált egyes költőink és álmodozóink lelkében.

A vármegye, hol Lenau született, akkor jóformán kívül volt a nemzeti élet vonzási körén. Ez az országrész egyébként is ősidőktől fogva sokat megkönnyezett beteg gyermeke volt az anyanemzetnek. 1553-ban már török kézre került. Mikor a pogány kitakarodott 1786-ban Savoyai Jenő győzelmes hadai elől, az ingoványos puszták fölött bús emléke kísértett csak a kiirtott magyarságnak.

Mérey Claudius gróf hajtotta végre az újjá való telepítés nagy munkáját. A német telepek közt, melyek itt keletkeztek, volt Csatád is. A te-

lepések abból a férfias germán fajból valók, melyet a világtörténelem erjedési folyamata nagy következetességgel vet olyan vidékre, hol az emberi kultúra legsúlyosabb munkái végzendők. Teljesen meg is oldották a rájuk bízott feladatot: néhány évtized alatt a délvidéki pusztákat és ingoványokat virágzó termőföldre alakították át. Anyagilag ugyan boldogultak, a szellemi kultúra tekintetében azonban az idegen földön elszigetelten tengődő gyarmat semleges és sterilis életét éltek. Lenau, mint tudjuk, nem ered az erős s ma is ép lelkű parasztkolonisták véréből. Apja nemes ember volt, valaha császári lovastiszt és mint kamarai tisztviselő került Csatádra. Anyja, a budai polgárleány, egy életen át tartó szenvedéssel fizetett meg a szerelmi boldogságról szőtt rövid álmaiért. A könnyek, melyeket elhagyott éjszakáin át ontott, bús fátalként borúlhattak a gyermek érzékeny lelkére. Lenau öt esztendő volt, mikor apja meghalt és ekkor Budán találjuk az elárvult kis családot. A Vérmezőn laktak, abban a kis házban, melyben valaha Martinoicsnak, a kivégzett jakobinusnak tetemeit őrizték. Mikor Niembschné másodszer is férjhez megy, Miklós elhagyja hazáját és Bécsben lakó nagyszülőihez költözik. Tüzes és fájdalmas dalát itt hallatta először a csatádi fülemile. Költői megnyilatkozásaiban egy magasabbrendű, finomabb szervezet benyomását teszi, melynek az élet maga elviselhetetlen fájdalom. Az élet realitásának megértéséhez soha sem volt tehetsége. Egész élete tulajdonképpen nem is élet, hanem örökös készülődés az életre. Hol jogi, hol meg orvosi tudományokkal foglalkozik, hol meg esztétikai tanszékre aspirál. Családi boldogságról ábrándozik, a lelke pedig úgy bánik a nőekkel, mint a mágnes a vassal, vonzani tudja őket, de a magáévá tenni nem. Bécsben látjuk, majd az Alpsekkben, majd Stuttgartban, mint a sváb költő-iskola ünneplott tagját.

Kortársai azt vallják, hogy lényéből valami idegenszerű, démoni varázs áradt ki, melyet magyar voltára vezetnek vissza. Kerner és Schwab rendszeren der Magyarnak nevezik. Würtemberg gróf pedig Lieber Mikloshnak szólítja a leveleiben. Szenvdelmesen szereti a magyar zenét és mikor Amerikába készül, magával akarja vinni a hegedűjét is, hogy «az őserdők szent homályában is fölesendüljön a Rákóczi-dal». Mikor értesül a pesti nagy árvizről, tollat ragad és a bécsi jótékony ünnep számára megírja örökszép Prológját. A pesti károsultak javára küldött Album számára pedig odaadja költészetének gyöngyeit.

Költeményei közül nekünk a legkedvesebb és talán művészileg is legtökéletesebb alkotásai azok a dalok, melyekben a magyar népdal hangja nyer művészi formát. E verseken meglátszik, hogy Niembsch Miklós bölcsője mellett ott állott a magyar műzsá is. Alaphangjuk a csöndes búsongás, mely olykor hirtelen ácsap a féktelen szenvedelmességbe. Nemcsak tárgyuk, de ritmu-

suk is magán viseli a magyar faji bélyeget. Sirva vigadó magyar természet volt. Mintegy előhírnöke a magyarszabadság és a magyar természet költő-prófétájának: Petőfinek. Mikor homlokán már ott tündöklött a hírnév glóriája, örök sötétség borult az agyára. Egész élete gyors elvérzés volt — és minden hulló véresöppe a költészet gyöngyévé változott át. Szenvdelmesi Döblingben értek véget, ugyanama tető alatt, ahol Széchenyi István gróf ragyogó elméje is vívódott a ráboruló éjszakával.

A német irodalom, melynek Pantheonjában annyi halhatatlan név pompázik, klasszikusává avatta Csatád szülőltjét. Kis szülőfaluja híven

E fölbonthatatlan szövetség emlékére álljon itt Csatád nagy szülőltjének szobra!

BIZALOM ISTENBEN.

Arabs mese.

Élt egyszer régen Arábiában egy Nuradal nevű kereskedő. Nagyon gazdag ember volt, de még nagyobb gazdagságra sóvárgott, azért pénzzette minden vagyonát és Indiába hajózott.

Eleinte jól ment a dolga, minden óhajta szerint teljesült, de egy alkalommal egy kara-

LENAU MIKLÓS SZÜLŐHÁZA CSÁTÁDON.

megőrizte emlékét, a magyar közönség pedig babérrel áldoz neki.

Nincs jogunk hozzá, hogy irigyeljük a német-ségtől a drágakövet, mely neki Csátádon termett. A hajdani német kolónia fizette meg hajdani anyanemzetének ezt a pompás sarcot. Ha azonban a költőnek a földi szenvedésektől megtisztult szelleme ma fölöttünk lebeg, akkor nagy változást tapasztalhat szülőföldjén. Az idegen kolónia eltűnt, — Magyarországon nincsenek már és nem is lesznek többet kolóniák! — a gyarmatosok fiaiból magyar állampolgárok lettek, erényeiknél és hazafiságuknál fogva nagyra becsült és szeretett tagjai az egységes és oszthatatlan magyar nemzetnek. A kaszáikat és kardjaikat a magyar nemzet hasznára köszörülük, a fülemilék és a költők a magyar nemzet gyönyörűségére énekelnek.

vánhoz csatlakozott, melyet a sivatag fosztogatói kiraboltak és így nemcsak nyereségét, de saját vagyonát is elvesztette, úgy, hogy csak koldulásból tengette életét.

Midőn így koldúlva egy nagy városba érkezett, felkereste a leggazdagabb kereskedőt, Imadil Dehlet-et, elbeszélte neki szerencsétlenségét és kérte őt, kölesönözzön egy évi tartamra száz aranyat.

— Szívesen megteszem, — szölt Imadil Dehlet, — de mondd, ki áll érted jót?

— Az Isten, — válaszolt Nuradal. — Ő ismeri szívemet, tudja, hogy legőszintébb szándékom a kölesönt visszafizetni.

— Jó, elfogadom a kezest, — felelt Imadil

Dehlet, — itt van a száz arany. Sok szerencsét kívánok.

Imadil Dehlet szerencsekívánata foganatos volt. Nuradal egy év alatt több mint ezer aranyat nyert a tőle kölcsönzött pénzen.

Ez időben Ormuzban tartózkodott és napnap után készült Massulipatamba hajózni, ahol Imadil Dehlet lakott, hogy tartozását a kellő időre pontosan visszafizesse, de a szél oly kedvezőtlen volt, hogy hónapokig nem indult hajó a kikötőből.

Nagy keserűségére szolgált a jó Nuradalnak, hogy szavát nem válthatja be és kezését, a jó Istent nem mentheti ki Imadil Dehlet kötelezettségéből.

Végre is nem volt képes tovább a lelkifurdalást elszenvadni. Vásárolt egy jó vaskos pálcát, kivájta belülről, belehelyezte a száz aranyat, aztán a pálcát végig jól bedugaszolta és egy kis réztáblát erősített rá, melyre e nevet véste: «Imadil Dehlet».

Így ment le a tengerpartjára, ahol a jól elzárt pálcát a tengerbe dobta, miközben felsóhajtott:

— Istenem, te vagy jótállóm! Engedd, hogy e pénz annak kezébe jusson, aki Tebenned bizva kölcsönzött nekem!

Három év telt el ezután. Nuradal ismét Massulipatamba ment. Legelső teendője volt Imadil Dehlet felkeresni és neki szerencsését elbeszélni. A szíves kölcsönt is melegen megköszönte.

— Ez mind szép és jó volna, — szolt most Imadil Dehlet, — de jó volna, hogy vissza is fizetnéd tartozásodat.

— Hiszen megkaptad te azt, — felelt Nuradal, aztán elbeszélte, hogyan menesztette útnak még az év eltelte előtt a száz aranyat. Szavait így végezte: — Bizom a jó Istenben, hogy kezidhez juttatta az arannyal telt pálcát.

— Hogyan?! — kiáltott Imadil Dehlet, — ilyen nyomorult hazugsággal akarsz kifizetni? Ezzel akarsz kötelezettséged alól menekülni? Soha sem hittem volna felőled, hogy ilyen csaló vagy! De majd elveszed méltó jutalmadat. Holnap bepanaszollak a kádinál. Tudja meg majd a világ, hogy a tisztességes kereskedő álarca alatt milyen csaló rejtőzik.

Másnap már ott álltak Imadil Dehlet és Nuradal a kádi előtt szemtől-szembe.

— Beismered-e, — kérdezte a kádi Nuradaltól, — hogy három évvel ezelőtt száz aranyat vettél kölcsön Imadil Dehlettől?

— Igen! — felelt Nuradal bátran.

— És miért vonakodol azt most visszafizetni, holott e pénzen alapítottad meg újból szerencsédet?

— Már visszafizettem! — felelt Nuradal nyugodtan és aztán elbeszélte mindent.

— Vannak-e tanúid, hogy megkapta Imadil Dehlet a pénzt?

— Nincsenek! — felelt Nuradal.

— Akkor meg kell fizetned a pénzt, — szolt a kádi, — feltéve, hogy Imadil Dehlet megesküszik, hogy a pénz nem jutott kezébe.

— Kész vagyok megesküdni! — szolt Imadil Dehlet.

— Megállj! — kiáltott Nuradal. — Megfizetem az összeget két-, három-, sőt tizszeresen is, ha kívánod, ámbár bízom Istenben, hogy teljesítette kérésed és kezdedhez juttatta a pénzt, melyért ő volt kezesem, de miattam ne terhelje lelkedet hamis eskü. Istenben való erős bizalommal dobtam aranyaidat a tengerbe; lehetetlen, hogy benne csalatkozhattam.

— Nem csalatkoztál! — kiáltott most Imadil Dehlet és Nuradal nyakába borult. — Néhány nappal a fizetési határidő eltelte után künn csolnakáztam a tengeren, midőn egy nádpálca úszkált folyton a csolnakom mellett. Rabszolgáimmal kihalásztattam a pálcát. Meglepetve olvastam rajta a nevemet. Sejtettem, honnan a pálcát, felnyitottam eldugaszolt végét és megtaláltam az aranyakat. Azonban bámúltam Istenben való erős hitedet és elhatároztam, hogy ha valaha összehoz veled a véletlen, próbára teszem Istenbe helyezett végtelen bizalmadat. Ime, fényesen sikerült e próba, mert téged semmi sem ingatott meg hitedben. Ó, mily boldogság lakhatik szívedben, hogy ily erős bizalommal viseltetel az Isten iránt!

Faylú Hentaller Mária.

A STRUC ÉLETÉBŐL.*

A struc jelleméről és szokásairól Schreiner, aki a Fokföldön kilenc évig egy 250—450 példánnyal bíró strucenyésztő telepnek volt vezetője, érdekes adatokat közöl, melyek a madarak óriását egész más színben tüntetik fel, mint ahogy az leírásokban és kézikönyvekben előtünk megjelenni szokott. A «Prometheus» 407-ik számából vesszük ezekből az adatokból a következőket:

* Ezt a cikket Lendl Adolf «Természet» c. folyóiratának idei májusi számából vettük át.

Míg a természettudósok régebben a strucnak csak egy fajt ismerték, addig újabban a berlini és más állatkertekbe került példányok után legalább is három fajt különböztetnek meg, u. m. a *veresnyaku* északafrikai strucot, a Szomali- és Galla-földön élő *kéknyaku* strucot és a kisebb, *szürkenyaku* délafrikai Damara-strucot. Habár a tollatlan bőrrészek színe mellett még más tulajdonságok is támogatják e faji megkülönböztetést, így pl. az északi struc tojásai simák és

de csak a 12. és 18. hónap közt mutatja a felnőtt állat tollazatát, mely teljességét a 3—4. évben éri el. Eközben fellép a nemek színelkülönbsége is: a him fekete lesz, a tojó általában megtartja ifjúkori színezetét; amannak színváltozása lassú, nem feketedik meg egyszerre, a fehér és barna tollak eltűnedeznek, mialatt a nagy fehér dístollak is előtérbe lépnek.

A tollatlan, pikkelyes bőrrészek különféleképp színesedtek, leginkább kékesek vagy ólomszürkék;

LENAU TEMETÉSE A WEIDLINGI TEMETŐBEN 1850 AUGUSZTUS 24-ÉN.

fényesek, a déli érdesek és a két faj a tollazatban is különbségeket mutat, Schreiner e faji megkülönböztetést még sem tartja helyesnek. Nem lehetetlen különben, hogy az egy telepben előforduló háromféle forma — mint Schreiner mondja — az északi és déli struc kereszteződéséből keletkezett.

A kikelő tyúknagyságú fiókák sünökhöz hasonlóak, mert hátuk rövid fehér vagy fekete, tövises sertetollakkal fedett, míg hasuk sárgás, némely családoknál sötét, szürke vagy barna pehelytakarót visel. A háttollazat tövises jellegét csak néhány hétig tartja meg, azután kondorabb lesz,

határozottabbak a színváltozások a lábakon és lábujjakon, melyek majd világos, majd sötétbarna, a hímeknél hússzínű pikkelyekkel fedettek. Legpompásabb a hímek színezete; a lábszárak és ujjak pikkelyei fehér és bíborvörös közt váltakoznak, a csőr és fej szintén élénkpiros, a hátat szénfekete tollazat díszíti, mellyel a légtől duzzadó fehér szárny- és farktollak pompás ellentétet képeznek. Ha ilyenkor az állat rugalmas léptekkel, emelt fővel és villogó szemekkel, duzzadt tollazattal harcba indul, a büszke szépség benyomását kelti bennünk. Támadása az embert is rettegésbe ejti.

A tojó kétnaponként tojik ; a nagyságban változó tojás közép súlya 1300 gr., ize jó, tesztafélékhez keresett. Tartalma 24 tyúktojáséval egyenlő, de közepesen már 18 tyúktojás is elegendő az üres structojás megtöltésére. Negyven perc alatt keményre fő, kiköltéséhez hat hét szükséges ; a fiókák húsa igen jóízű, a kifejlődött madaré kemény és élvezhetetlen.

A struc ereje és ellenálló képessége igen nagy, sebes futásban kerítéseket dönt le, de még kőfalakba is károsodás nélkül tör réseket. Óriási erővel rúgnak előre és nagy ujjuk karma sokszor veszedelmes sebeket okoz. Rúgásuk az embert rögtön földre teríti és Schreiner szemtanúja volt, hogy egy feldühösödött struc erős vasbádoglemezt, mely mögé az üldözött ember bújt, lábával keresztültört. Halálesetek éppen nem ritkák.

A struc a kutya kivételével semmitől sem fél, és nem késik a lokomotívna neki menni, ha magát veszélyben látja ; nagyokat ugrik és elég jól úszik, táncol is és valamennyi struc — ifjaöregje — a «keringőt» járja. Reggel, ha nagyobb számban vannak, egyszerre nekiiramodnak és néhány száz méternyi futás után felemelt szárnyakkal maguk körül forognak, míg elszédülnek vagy lábukat törik. A him zárt ajakkal utánozható «bommt»- vagy «brommt»-féle hangot ad.

A struc mindent felfal, narancsok, apró teknős-béka, madarak, kis macskák, csontok stb. tűnnek el benne. Schreiner ápolójainak egyikét az étteremben találta, hol őszibarackkal telt szelencét nyelt le ; egy másik madár labdát, a harmadik darabokban néhány méter drótot és fél-tucat töltényt fojtott magába. Minthogy az egyes falatokat nem nyeli el külön, hanem azokat az ételcső zacskószerű tágulásába gyűjti, nem ritkán szenved fulladási rohamokban. Ilyenkor étcsövét felmetszik és az akadályok eltávolítása után ismét bevarrják. E gyakori műtét rendszerint szerencsés lefolyású.

A him párját a fészkek építésénél és a költésnél segíti. A him nagy lyukat ás, a tojó ezt fűvel kibéleli és abba két napi időközökben 5—15 tojást rak, a költést a nappali órákban a tojó, délutántól reggeli 8—9 óráig a him végzi. A nappali költés szükséges, hogy a tojások a nap hevében tönkre ne menjenek. *Mese az, hogy a nap költéné ki a tojásokat ; Schreiner a homokot a déli órákban 66 fokúnak találta. Ez a hő megakadályozná a kis struc kikelését.*

Nehezen ismerhető fel a fészkek költés idejében, mert a tojó színe egészen egybeolvad a

földével és nemcsak távolból, hanem közelből is kő-, föld-, vagy hangyaboglyát vélnek maguk a tenyésztők is fészkek helyett látni. A himet az esti és éjjeli órákban színei szintén megvédik a felismerhetés ellen.

A fészket a költés alatt a struc homok és kővekből rakott körtöltéssel veszi körül, amely a tojásokat eső és elgurulás ellen védi. Néha egy-két tojás mégis elgurul és így keletkezett a mese, hogy a struc azokat a kikelő fiókák számára tartja fenn ; a dolog úgy áll, hogy a megrepedt vagy megromlott tojásokat az öregek rögtön héjastól felfalják. A fiókák maguk törik fel a tojásokat, előzőleg csipegnek és csőrükkel a tojás falain kopognak ; mind e jól ismert jelek az öregeket nagy izgalomba hozzák. A költés megkezdése után rakott tojásokból fiókák ritkán látnak napvilágot, mert 3—4 napra az első fiókák megjelenése után a tojó végképp elhagyja fészket, amivel minden költésnél 3—6 fióka szokott elpusztulni.

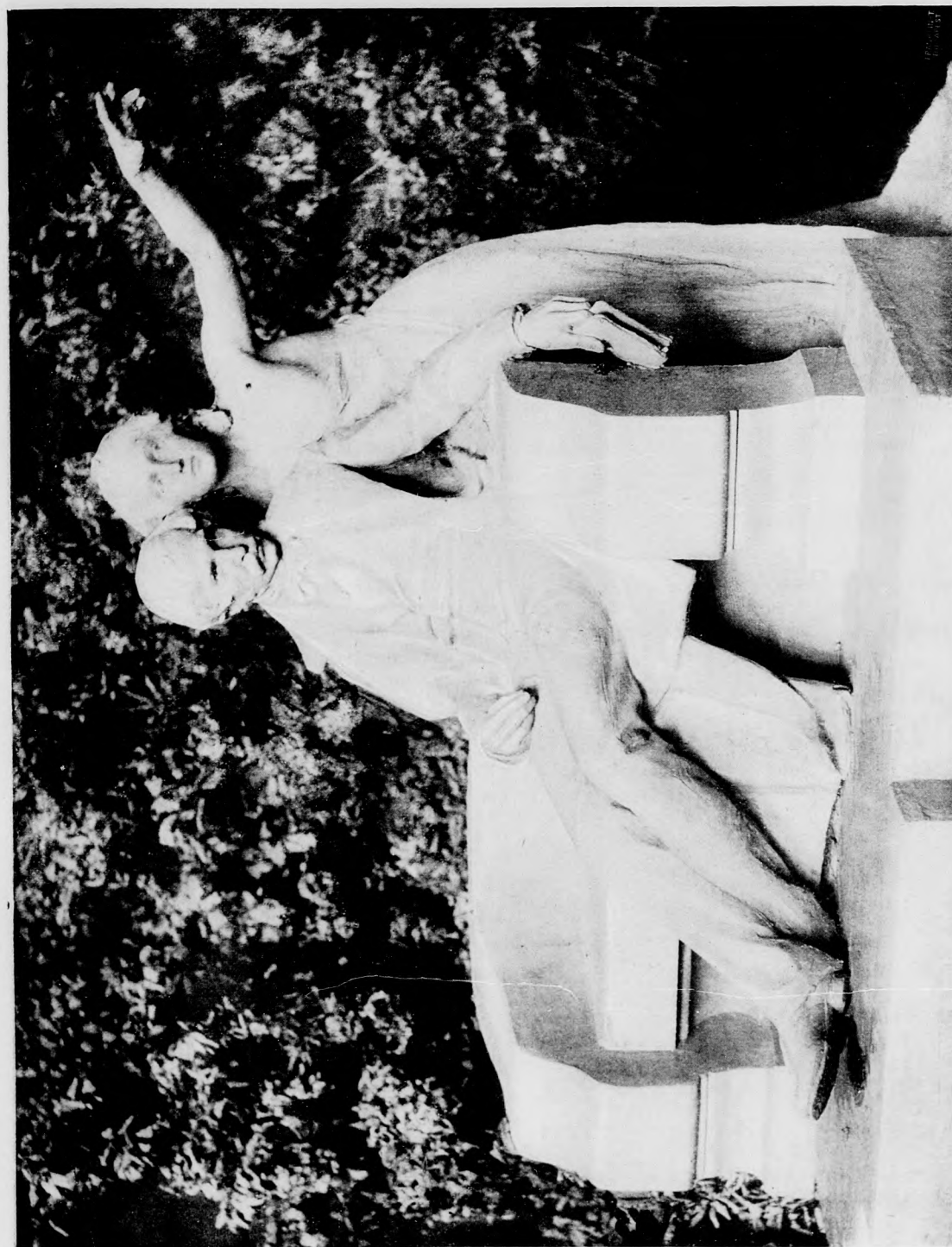
A fiókák az első 24 órában tehetetlenek, fejük és lábaik dagadtak, állni nem tudnak, de csakhamar felismerik lábaik használatát és azután egyik, vagy mind a két szülőjük társaságában sétálgatnak. Ezek esodálatos módon gondját viselik a kicsinyeknek és éppen akkora szeretetők saját fiaik, mint ellenszenyűk idegenek iránt.

A strucot tolláért tenyésztik, egy struc 150—300 kor. értékű tollat szolgáltat évenként. A Dél-Afrikában és Argentínában elért eredmények után Ausztrália gyarmatai is beléptek a struc-tenyésztő országok sorába. A kormány 20,000 ha. területet engedett át ingyen és így W. Malcolm először Gavlerben és azután Port-Augustától északra létesített struc-telepeket, amelyekben 1898-ban már 560 madarat tartottak. Ezek a tulajdonos társaságnak félevenként 16,000 frankot jövedelmeztek tollakban. Adelaidetől délre 100 strucceal szintén új telep keletkezett és így várható, hogy Ausztrália Dél-Afrikának rövidesen erős versenytársa lesz a tollpiacon.

H. R.

Rabláncok a földi szenvedések,
Melyeket csak a halál szakaszt ;
Rózsaszálak a gyönyörűségek,
Melyeket egy őszi szél hervaszt !
Boldog, ki a reá mért láncokat
Itt nemesen türve viseli,
S a hervadó gyenge virágokat
Az erkölcsnek s észnek szenteli.

Berzsenyi.

LENAU MIKLÓS SZOBRA CSATÁDON. — Radnai Béla szobornéve.

VILÁG URA.

Regény. Irta Verne Gyula. Fordította Gábor Andor.

A morgantoni polgármester őszinte szivességgel, minden formáság nélkül fogadott, pipával szájában s a brandys pohárral maga előtt asztalán. Nyomban másik poharat hozott cselédjével s mielőtt tárgyalásunkat megkezdtük volna, felszólításának eleget téve, innom kellett.

— Ward úr küldi kegyedet — mondta kedélyesen — igyunk hát mindenekelőtt Ward úr egészségére.

Koccintottunk és a rendőrfőnök egészségére ürtettünk poharat.

— S most lesz szíves elmondani, miről is van szó? — kérdezte Smith Éliás.

Erre aztán én elbeszéltem, mi indított arra, hogy Észak-Carolina e kerületébe utazzam és mi utazásom célja.

Emlékeztettem azokra az eseményekre, vagy inkább tüneményekre, melyeknek ez a vidék színtere volt. Jelezttem — s ő is egyetértett velem ebben — mennyire fontos dolog, hogy a vidék lakóinak nyugalma biztosítsuk, vagy legalább is előkészítsük a lakosságot az esetleges veszedelmre. Kijelentettem neki, hogy igen helyes, hogy a hatóságok a dolgok állásával foglalkoznak és segíteni akarnak a környéken, — ha ugyan hatalmukban áll ez.

Végül hozzátettem, hogy főnököm szabad kezét engedett nekem, hogy minél gyorsabb és hathatósabb vizsgálatot vezessek a Great-Eyry ügyében. Semminő nehézség, semminő kiadás elől nem kell meghátrálnom, mert, amint természetesen is, az állam viseli megbízatásom költségeit.

Smith Éliás egyetlen közbevetett szó nélkül hallgatott végig, ellenben többször is megtöltötte saját poharát meg az enyémet. Bár sűrű füstgomolyok futt egyre pipájából, bizonyos, hogy feszült figyelemmel kísérte előadásomat. Láttam, hogy élénkül meg egyszer-egyszer arca, és sűrű szemöldöke alatt meg-meg csillan a szeme. Kétségkívül Morganton első tisztviselője is nyugtalanodott a Great-Eyryn végbemenők miatt, s épp oly türelmetlenül várta, mint jómagam, a tünemények okának felderítését.

Mikor a beszédet abbahagytam, Smith Éliás kis ideig hallgatva nézett szemembe.

— Egy szó mint száz — mondotta aztán — odalenn, Washingtonban, tudni szeretnék, mi van a Great-Eyry gyomrában?...

— Úgy van Smith úr...

— S ön is azt szeretné tudni.

— Úgy van, Smith úr...

— Nohát, én magam is, Strock úr!

Valóban nagy hasznát vehettem, hogy a morgantoni polgármester épp oly kíváncsi ember volt, mint én.

— Ön tökéletesen megérti — tette hozzá aztán, kirázva pipájából a hamut, — hogy engem,

mint földbirtokost érdekel a Great-Eyry históriája, és mint polgármester köteles vagyok az igazgatásom alatt álló lakosság érdekében foglalkozni az ügygel...

— Kettős ok ez arra, Smith úr — feleltem neki — hogy kegyed maga is fürkésze azon tünemények okát, melyek esetleg az egész környék csendjét háboríthatnák!... S bizonyos, hogy ön is épp oly kimagyarázhatatlannak látta a jelenségeket, mint amely nyugtalanítónak a kerület lakosaira nézve...

— Főként kimagyarázhatatlannak, Strock úr, mert én a magam részéről alig hiszem, hogy a Great-Eyry vulkán lenne, hiszen az Alleghany hegylánc egyetlen pontján sem tűzhányó jellegű. Sehol, sem a Cumberlandi szakadékokban, sem a Kék-hegyek völgyeiben nem találni még nyomát sem hamunak, salaknak, lávának vagy egyéb vulkanikus anyagnak. Nem hiszem tehát, hogy ez oldalról valami veszedelem fenyegetné a kerületet...

— Ez a kegyed véleménye, Smith úr?

— Határozottan ez.

— De akkor hogy magyarázhatók meg a rázkódások, melyet a hegység közelében éreztek?...

— Igen, igen... a rázkódások... azok a rázkódások... — ismételte Smith Éliás fejét bólogatván. — De vajjon egyáltalán bizonyos-e, hogy azok a rázkódások valóban megvoltak? Véletlenül éppen a lángok megjelentekor ott jártam wildoni majoromban, amely körülbelül egy mérföldre fekszik a Great-Eyrytől, s ha volt is valami zavar a levegőben, de a föld legesekélyebb rázkódását sem észleltem...

— Mindamellettt a Ward úrnak küldött jelentések szerint...

— Azokat a jelentéseket az első rémület hatása alatt írták!... — jelentette ki Morganton polgármestere. — Én azonban éppenséggel nem szoltam felőlük a magam jelentésében.

— Ezt jól meg kell jegyeznünk... És ami a sziklaparkányon felesapó lángokat illeti?...

— Ó, a lángok, Strock úr... ez már egészen más lapra tartozik!... Azokat én is láttam... a saját szememmel láttam s a felhők nagy távolságban is visszatükrözték fényüket. Azonfelül még zaj is hallatszott a Great-Eyry csúcsa felől... sívító zaj, mint mikor a kazánból gőzt bocsátanak ki...

— Ezt tehát hallotta kegyed?...

— Hallottam bizony... sőt valósággal bele-siketültem...

— Aztán a nagy felfordulás közepette, nem vélt ön, Smith úr hatalmas szárnycsapásokat is hallani?...

— De igen, Strock úr. Azonban ami e szárnycsapásokat illeti, vajjon miféle óriási madár lehetett az, mely felszállt a levegőbe az utolsó lángok eltűnése után?... S micsoda rettentő szárnyai lehettek?... Ezért hát én azt kérdelem önmagamtól: nem képzeltem-e csak úgy az egészet?... Hogy a Great-Eyryt légbeli szörnycete-

III.

A Great-Eyry.

Másnap kora reggel Smith Éliás velem együtt hagyta el Morganton azon az úton, mely a Saranoba-River balpartján húzódva Pleasant-Garden mezővárosába vezet.

Két vezető kísért bennünket: Horn Harry, aki harminc éves és Bruck James, aki huszonöt

gek lankák!... Ha ez áll, nem vettük volna-e már észre, amint hatalmas sziklafélszük felett lebegnek?... Valóban, mindebben van valami rejtelmes, amit eleddig lehetetlen volt felderíteni...

— De fel fogjuk deríteni, Smith úr, ha szíveskedik segítségemre lenni ebben...

— Természetesen Strock úr, és ezt annál szívesebben teszem, mert kötelességünk megnyugtanni a környék lakosságát...

— Eszerint holnap útnak indulunk?...

— Úgy lesz.

Ezzel elbúcsúztam Morganton polgármesterétől.

Visszatértem szállómba, s megadtam az utasításokat kirándulásunk előkészítésére, mely, ha a vizsgálat esetleg megkívánja, hosszabb időre is terjedhetett. Nem feledkeztem meg arról sem, hogy Ward úrnak írjak. Értesítettem megérkezésemről Morgantonban megismerttettem a város polgármesterével való első tárgyalásom eredményével, s tudtára adtam azon elhatározásunkat, hogy legrövidebb idő alatt végére járunk a dolognak. Megígértem, hogy vagy levélben, vagy táviratilag értesíteni fogom továbbra is minden kísérletünkről, hogy folyton tájékozva legyen Carolina erészének közhangulatáról.

Délután még egyszer találkoztam Smith Éliás úrral, s elhatároztuk, hogy kora hajnalban indulunk utunkra.

A terv, melynek a felmerülő többi között előnyt adtunk, a következő volt:

A hegy megmászása két olyan vezetővel történik, akik afféle kirándulásokban igen jártasnak bizonyultak már. Már több ízben megmázták a Kék-hegyek legmagasabb csúcsait. Igaz, hogy a Great-Eyryre feljutni még sohasem próbáltuk, egyrészt tudva azt, hogy oly sziklafalak övezik a csúcsot, melyeket megkerülni lehetetlen, másrészt, mert a legutóbbi eseményeket megelőző időkben a Great Eyry egyáltalán nem ösztökölte a turisták kíváncsiságát. Különben bátran rábízhattuk magunkat e két vezetőre, kiket Smith Éliás személyesen ismert

és pedig ügyes, vakmerő és hűséges embereknek. Bizonyos, hogy nem fognak meghátrálni, s az is bizonyos, hogy mi követni fogjuk őket. Egyébiránt, amint Smith úr megjegyezte, talán mostmár nem is lehetetlen feljutni a Great-Eyryre.

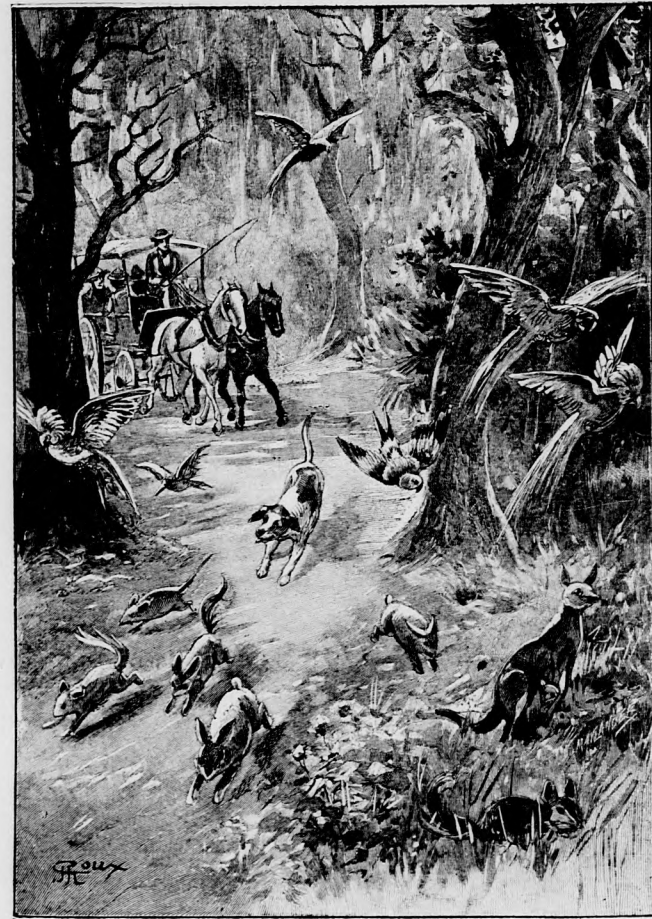
— Miért? — kérdeztem tőle.

— Mert néhány héttel ennekelőtte egy sziklatömb zuhant le a hegyről, s talán járható utat hagyott maga után...

— Ez igen szerencsés véletlen volna, Smith úr.

— Majd meglátjuk, Strock úr és pedig már holnap meglátjuk...

— Tehát holnap!...

KÜLÖNFÉLE ÁLLATOK EGÉSZ VILÁGA NYŰZSGÖTT.

esztendő volt — mindketten Morgantonban laktak s rendelkezésére álltak azoknak a turistáknak, akik a Kék-hegyet s a Cumberland hegység főbb csúcsait akarták meglátogatni, melyek az Alleghany-hegység kettős láncát képezik. Bátor hegyászok, erőskezű-lábú ügyes és tapasztalt emberek voltak, s jól ismerték a hegy lábáig terjedő egész környéket.

Egy kétfogatú kocsit vitt bennünket az állam nyugati határáig. Csak három napra való eleség volt a kocsin, mert kirándulásunk ennél hosszabb időre semmi esetre sem nyúlhatott. Az elemózsia összeválogatását bátran Smith úrra bízhattuk:

volt velünk párolt marhahús-konzerv, nagymennyiségű sonka-szelet, egy sült ürücomb, egy kis hordó sör, több üveg whisky és egyéb pálinka és elegendő kenyér. Ami a friss vizet illeti, nem kellett szükségtől tartanunk: a hegy forrásai, melyeket a záporok, s az ebben az évszakban nem ritka felhőszakadások táplálnak, bőven szolgálhattak vele.

Fölösleges hozzátennem, hogy Morganton polgármestere, mint szenvedélyes vadász, magával hozta puskáját és Nisko nevű kutyáját, mely ott futott és ugrándozott a kocsi mögött. Nisko rendeltetése az volt, hogy felhajtsa a vadat, ha erdőben vagy mezőn járunk; de a kocsival egyetemben a wildoni majorban kellett maradni, a Great-Eyry megmászásának ideje alatt. Nem tudott volna nyomunkba járni, az átugrandó szakadékok és megmászendó szikladarabok miatt.

A mennyboltozat elég tiszta volt s az amerikai éghajlat nem ritkán kissé zordon áprilisának levegője: elég hűvös. Változó szellők szárnyán, melyek az Atlanti-Oceán hatalmas felülete felől fujdogáltak, felhők úszkáltak az égen. Közülök ki-ki siklott a napsugár és aranyszínűvé tette az egész vidéket.

Az első napon elértük Pleasant-Gardent, ahol a mezőváros bírójánál, Smith úr jóbarátjánál háltunk meg. Volt elég időm rá, hogy megismerjem ezt az érdekes vidéket, melyben a mocsarak mezőségekkel, a mezők cipruserdőkkel váltakoztak, melyek körül egyre szaporodik a falvak és majorságok száma. A meglehetősen jókarban tartott út keresztül megy rajtuk, vagy mellettük halad el, anélkül, hogy kanyarodásokkal hosszadalmas kerülőket tenne. A kissé mocsaras területeken remekül tenyész a ciprusfa, mely tövénél kissé vaskos és apró tobozokkal púpozott, amikből e vidéken kaptárokat állítanak össze. A sápadt-zöld lombzatukon átjáró szellő ide-odahimbálta a szürke hosszú rosta-szalakat, e «spanyol szakállt», mely az alacsonyabban sarjadó ágakról le a földre ér.

A környék erdeiben különféle állatok egész világa nyüzsgött. Kocsink elöl felriadva menekültek erdei egerek, mezei patkányok, rikítószínű és fülsiketítően rikácsoló papagályok, fiahordók, melyek gyorsan ugrálva haladtak, a hasukon lévő erszényben magukkal vivén csemétéket; a madarak százait láttuk a banánák, legyezőpálmák, narancsfák lombjai között, melyek bimbói a tavasz első lehelletére ki fogják tární kelyhüket és hatalmas rhododendronokat, melyek gyakran több embrenyi vastagságúak.

Este megérkeztünk Pleasant-Gardenbe, s kényelmesen elhelyezkedtünk éjszakára. A következő napot arra szántuk, hogy megtegyük a wildoni majorig terjedő utat, mely már csaknem a hegy lábánál feküdt.

Pleasant-Garden csekély jelentőségű mezőváros.

A bíró szívesen fogadott és kitünően megvendégelt bennünket. Csinos házának ebédlőjében

vidáman fogyasztottuk vacsoránkat. A ház pompás hársfák alatt épült.

A társalgás természetesen a kirándulás körülforgott, melyet a Great-Eyry belső viszonyainak tanulmányozására rendeztünk.

— Igazuk van — szóló házigazdánk — még nem tudjuk, mi történik vagy mi lappang odafenn, addig vidékünk lakói meg nem nyugodhatnak.

— Vajjon — kérdeztem én — semmi újabb tünemény nem jelentkezett azóta, hogy a Great-Eyry fölött lángnyelvek mutatkoztak?... —

— Semmi, Strock úr. Pleasant-Gardenből könnyen megfigyelhető a hegy felső gerince, egészen a Black-Dom-ig, mely a legmagasabb pontja... Egyetlen gyanus hang sem jutott fülünkbe, egyetlen fénysugár sem villant meg... S ha valami ördög légió fészkel odafenn, úgy látszik befejezte pokoli kotyvasztását és elment az Alleghany hegyek egy másik odujába...

— De én — kiáltott Smith úr — azt hiszem: nem távozhattak úgy, hogy itt tartózkodásuknak némi nyoma ne maradt volna a Great-Eyryn... akár a szarvuk, akár a farkuk csücske... Majd meglátjuk!...

Másnap, huszonkilencedikén, hajnalban eléállt fogatunk. Smith úr elfoglalta helyét s én is a magamét. A kocsis megszuhogtatta ostorát és lovaink sebes ügetve indultak meg. E napi utunk célja a wildoni major volt, mely már a Kék-hegyek kinyúló ágai közt fekszik.

A tájék semmi változatosságot nem nyújtott. Most is épp úgy váltakoztak az erdők mocsarakkal, mint tegnap, de ez utóbbiak mindinkább ritkultak, mert, közeledvén a hegységhez, a talaj egyre emelkedett. A vidék is kevésbé népesnek mutatkozott. Itt-ott egy-egy falucska, mely szinte alig látszik a hatalmas bükkök lombzata alól, elszigetelt majorok, melyek területét bőven öntözték a hegy lejtőiről alárohánó patakok, — valamennyi a Sarawba mellékfolyója.

A növény és állatvilág ugyanolyannak mutatkozott, mint az előző napon, s ha túlsok nem is, de annyi vad akadt, amennyi egy vadászt kielégíthetett volna.

— Az ember valóban kísértésbe esik, hogy felfogja puskáját és füttyöljön kutyájának!... — szóló Smith úr. — De igaz is, hogy először járok itt úgy, hogy nem pazarlom a port s a golyót fűrjre, nyulakra. Ezek a derék állatok rám sem ismernek többé!... De mivel készletünk még távol van attól, hogy kimerüljön: egyelőre más forog a fejünkben: a rejtelmekre való vadászat...

— És — tettem hozzá én — bár ne kellene üres tarsollyal hazatérnünk...

A délelőtti folyamán végtelen sikon haladtunk át, melyen a ciprusok és legyezőpálmák csak itt-ott, kis ligeteket képezve, zöldeltek. Ameddig szemünk ellátott, apró halmok domborultak, szélszélyesen sorakozva egymás mellé s közöttük a rágcsálók mindenféle fajtája futkározott. Ezer

meg ezer mokus élt itt nagy tömegekben, abból a rendből, melyet Amerikában «mezei kutya» néven ösmernek. Ezt a nevet nem azért kapták az állatkák, mintha a legesekélyebb mértékben is hasonlítanának a kutyák akármelyik típusához. Nem, hanem mivel olyanféle ugatást hallatnak, mint az ölebek. S míg erős ügetéssel vágunk a rónaságon át, valósággal fülsiketítő zajt csaptak ezek a mezei kutyák.

Nem ritka dolog az Egyesült Államokban, hogy az ember ilyen tömegesen egyféle állat által lakott területeket talál. A természet-tudósok többek között egy Dog-Ville (ebváros) nevű helyet említenek, mely nevét onnan kapta, hogy egy milliónál több ily négy lábú lakója van.

Ezek a mokusok, melyek gyökerekből, fűvekből és szöcskékből élnek — ez utóbbiakat mint nyalánkságot igen kedvelik és mohón keresik — egyébként ártatlan állatok, csak rettenetes csaholásuk űzi el körükből az embert.

Az idő derűs maradt, kissé csipős szellő fujdogált. Nem kell azt hinnünk, hogy a szélességnek e harmincötödik foka alatt, a két Carolinaállam éghajlata aránylag meleg volna. A tél hidege gyakran túlságosan éles itt. Nagymennyiségű narancsfa pusztul is el telenként s a Sarawba-Riveren sokszor úsznak jég-táblák.

Délután feltűnt a kékhegyek láncolata, melytől már csak hat mértföldnyire jártunk és elfogta a látóhatár nagy részét. Gerince világosan rajzolódott ki az elég tiszta égbolton, melyet könnyű felhők barázdáltak. Alul sűrű erdők borították a hegyet, melyekben tülevelűek gyantás ágai borultak egymás fölé, de feljebb a fekete sziklákon is mutatkozott néhány sudár fa.

Jobbról-balról különös alakú csücsök meredtek az égre, s mindnyája fölött uralkodott a Black Dome* hatalmas feje, mely néha-néha valósággal felragyog a napsugártól.

— Ön már megmásztá ezt a csücsöt, Smith úr?... — kérdeztem én a polgármestertől.

— Nem én, — felelt az — mondják, hogy igen nehéz feljutni rá. De néhány turista már járt odafenn s azt beszélik, hogy a Great-Eyry belsejéből semmit sem látni onnan.

— Úgy is van — erősítette meg egyik vezetőnk, Horn Harry — magam is tapasztaltam már. — Talán az idő nem volt kedvező, nem volt elég tiszta — jegyeztem meg erre.

— Sőt éppen: nagyon tiszta volt, Strock úr, hanem a Great-Eyry párkányai igen magasak és eltörleszölik a kilátást.

— No akkor — kiáltott Smith Éliás — éppen

* 2041 méter magas.

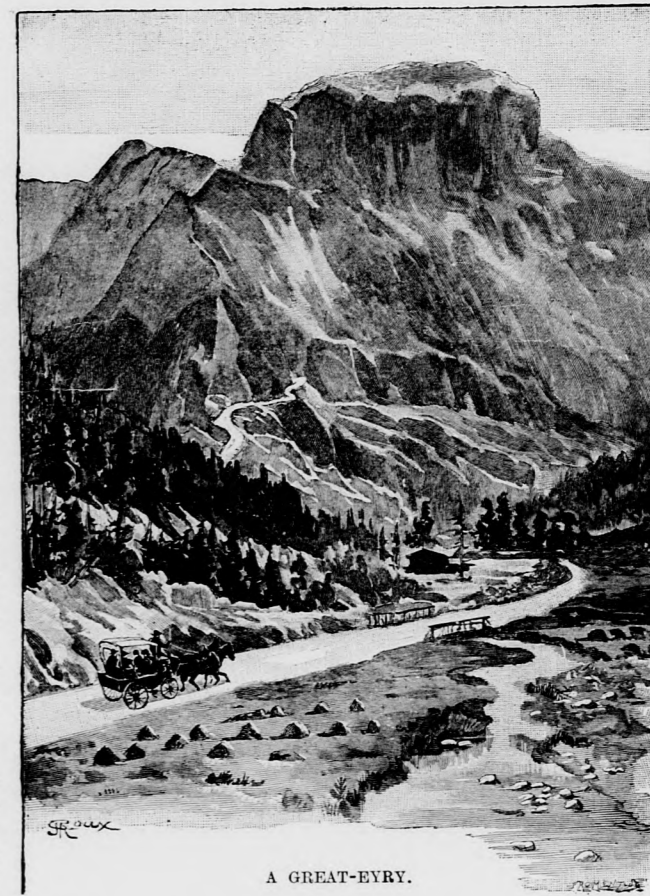
nem fogok haragudni, ha oda tehetem lábamat, ahol szemével sem járt még senki!

Tény azonban, hogy e napon a Great-Eyry nyugodtnak látszott, se gőz, se láng nem mutatkozott rajta.

Öt óra felé kocsink megállt a wildoni major előtt, melynek lakói kijöttek uruk elé.

Itt kellett töltenünk az utolsó éjszakát.

A lovakat nyomban kifogták és az istállóba vitték, ahol bőséges takarmányt találtak, a kocsit pedig a színbe tölték. Itt fogja bevárni a

A GREAT-EYRY.

kocsis visszaérkezésünket. Smith úr bizonyos volt benne, hogy mire Morgantonbe visszatérünk, küldetésünk közmegelegedésre lesz befejezve.

A wildoni majoros pedig biztosított bennünket róla, hogy a Great-Eyryn hosszabb idő óta semmi különös nem történt.

A major személyzetével együtt fogyasztottuk el a vacsorát s álmunkat ez éjszaka semmi sem zavarta.

Másnap kora hajnalban megkezdtük a hegy-mászást.

A Great-Eyry mindössze ezernyoleszáz lábnyira nyúlik — ami elég szerény magasság — s így az Alleghany hegyek legalacsonyabb csücske. Úgy számíthattunk tehát, hogy fáradtságunk nem

lesz túlságosan nagy. Nehány óra elég lesz a hegytömeg felső gerincének elérésére. Igaz, hogy útközben akadályok is várhatnak reánk: szakadékok, melyek fölött át kell menni, vagy szirtek, melyeket veszedelmes vagy veszélyes ösvényen lehet csak megkerülni... Ez volt vállalkozásunk ismeretlen fele, kockázata. Amint tudjuk, erről vezetőink sem adhattak felvilágosítást. Legjobban az nyugtalanított, hogy a Great-Eyry csúcsát az egész környéken megközelíthetetlennek tartották.

De mindent összevetve ezt a tényt még senki meg nem állapította, s talán meg volt az az eshetőség, hogy a leszakadt szikla rést ütött a vas-tag szirtkereten.

— Annyi szent — szolt Smith úr, rágyújtva az első pipa dohányra a hús közl, melyet egy nap leforgása alatt rendszeren végigszitt — annyi szent, hogy nekivágunk és pedig frissen, erélyesen. Ami most már azt illeti, hogy ez a hegy-mászás több vagy kevesebb időt vesz igénybe...

— De úgy-e bár Smith úr — kérdeztem én — mindenesetre végére járunk vállalkozásunknak?...

— Okvetlenül, Strock úr.

— Főnököm megbízott, hogy derítsem fel ennek a pokoli Great-Eyrynek titkát...

— Fel is derítjük, akár tetszik az ördögöknek, akár nem — válaszolt Smith Eliás és kijelentése tanújaul az eget tette meg — még akkor is, ha a hegy legmélyére kellene is furakodnunk!

— Mivel azonban lehetséges, hogy kirándulásunk egy napnál hosszabb időre nyúlik — tettem hozzá én — talán helyes volna, ha élelmiszerekkel látnók el magunk...

— Legyen nyugodt, Strock úr, vezetőink batyujában két napra való elemózsia van s mi magunk sem indulunk üres zsebbel útnak... Egyébként, ha a majorban hagyom is derék Niskomat, magammal viszem puskám... Az erdős tájék nem lehet vad híján, és az előrenyúló ágak szakadéka sem... Egy kevés rózsát meg mindig tördelhetünk zsákmányunk megsütéséhez, ha ugyan odafenn nem vár bennünket már a lobogó tűz...

— Lobogó tűz, Smith úr?...

— Miért ne, Strock úr?... Azok a lángok, azok a pompás lángok, melyek annyira megriasztották környékünk derék lakóit!... Ki tudja, egészen kihült-e odafenn a tűzhely s nem pislóg-e némi láng a hamú alatt?... És, ha a medence kráter tulajdonképpen, ha tehát tűzhányóval van dolgunk: vajjon kialudhat-e annyira a tűzhányó, hogy egy darabka parázsra se lehessen akadni benne?... Őszintén szólva, igen siralmas kis vulkán volna az, ha annyi tűz sem égne benne, amennyi egy tojás keményre főzésére vagy egy burgonya megsütésére kell!... De hiszen, ismétlem: majd meglátjuk... majd meglátjuk!...

Arról, hogy mit látunk ott fenn, bevallom, semmi véleményt nem alkottam magamnak. Én

parancsot kaptam, hogy felkutassam, mi van a Great-Eyryn!... ha semmi veszedelem nincsen, nos, úgy is jó: megtudjuk és megnyugtathatunk mindenkit. De alapjában véve — s nem természetes-e ez az érzés oly embernél, aki a kíváncsiság ördögének hatalmában áll — boldog lettem volna, a magam személyes hiúsága érdekében, melyet vállalkozásunk eredményének közzététele erősen legyezgetett volna: ha a Great-Eyry oly tünemények középpontjának bizonyul, melyek felderítése az én érdemem!

Kirándulásunknak ily rendben kellett megtörténnie:

Vezetőink elöl mennek és keresik a járható ösvényeket, Smith Eliás meg én nyomukban, egymás mellett vagy egymás mögött, már aszerint, milyen széles az út, melyen haladnunk kell.

Horn Harry és Bruck James egy keskeny, nem túlságos hirtelenül emelkedő sziklatorkolatba vezettek bennünket legelőbb. Ez a völgytorkolat elég meredek lejtők közt kanyargott, melyeket sűrűn összegabalyodott bozótok takartak: toboztermő, fekete tülevelű bokrok, hatalmas, széles tenyerű páfrányok, vad ribiszkék. Lehetetlen lett volna ezeken át utat törni.

A bozótban igen sok madár zajongott s a legnagyobb lármát a teli torokkal rikácsoló papagályok csapták, melyek betöltötték éles hangjukkal a völgy levegőjét. A mokusokat alig hallhattuk itt-ott a bokrok között, ámbár százával ugráltak az ágakon.

(Folyt. köv.)

AZ ISKOLA VILÁGÁBÓL.

A tornaverseny győzteseinek hazaérkezése. A székely Mikó-gimnázium győztes csapatát, mely az országos tornaversenyen az első díjat vitte el, hazaérkezése alkalmával egész városra és vármegyére kiterjedő lelkes ünnepséggel fogadták. A győztes ifjakat a pályaudvaron ezrekre menő közönség várta lobogókkal s mozsárgyű-üdvölvésekkel. Az ifjú tornászokat a város közönsége nevében Gödri polgármester üdvözlölte, a székely Mikó-kollégium nevében Péter igazgató, a nőegyesület nevében pedig Benedek Sándor dr. koszorúzta meg a diadalmi lobogót. Zenekar kísérete mellett valóságos virágosöbön vonultak be az ifjak a városba s a szabadság-téri honvédeleknél az összes intézetek jelenlétében Bodola Imre tanár üdvözlő beszédet intézett hozzájuk. A kollégium udvarán Fetrás Károly tornatanár a győzelmi zászlót átadta Pap Lajos igazgatónak. Délben az intézeti tornacsarnokban ünnepi ebéd volt, a vármegyei, városi, iskolai hatóságok, szülők s az összes tanárok részvételével. Ebéd közben Gödri polgármester igen értékes aranyórát és láncot adott át Petrás tornatanárnak, mint a város közönségének ajándékát. A díszebédről Berzeviczy Albert kultuszminiszternek és Teleki Sándor grófnak üdvözlő táviratot küldöttek.

Önképzőkori tudósítás. A budapesti VI. ker. áll. főgimnázium önképzőköre június 8-án tartotta meg záróülését, melyen a versenyszavlatoknál Ambrus Gyula s Wimmer László nyerték el 10 résztvevő közül a kitűzött könyvjutalmat. Az évvégi pályá-

tételek nyertesei: a magyar pályázaté Fürst Milán, a történelmi Kósa Miklós, a fizikai Bricht Ferenc, a fordításé Landau Róbert. Kósa Miklós titkár terjesztette elő jelentését, mely szerint a kör 12 rendes, 2 dísz- s 1 rendkívüli záróülést tartott; a kör elé került 18 önálló mű s 34 szavalt, legszorgalmasabban bíralt Radó Ernő s Strauszmann Dezső VII. o. t., legtöbbször szavalt Csillag Pál VI. o. t. Gál Miklós a pénztár, Koch Lipót a könyvtár állapotáról számolt még be. Viszota Gyula dr. vezető-tanár úr lelkesítő beszédével ért véget a záró gyűlés.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

A Magyar Könyvtár májusi sorozatában három eredeti és egy fordított munka jelent meg. Az utóbbi a franciák ma legjelentősebb novellistájának, Anatole Francnak egyik legújabb remekműve, mely Európaszerte nagy feltűnést keltett: a «Gallio» című korrajz, mely a kereszténység történetének első évtizedeiben játszik, Görögország földjén és rendkívül érdekes színekkel rajzolja azt az álláspontot, melyet a hanyatló római műveltség Krisztus tanával szemben elfoglalt. — Magyar novellákat *Heltai Jenő* írt e sorozatba; ez a kitűnő humoristánk új füzetének első darabjában pompásan parodizálja Conan Doyle-nak híres Sherlock Holmes-történeteit. — A régi magyar irodalom teréről *Balassa József* folytatja «A kódexek irodalmából» való szemelvényeit, ezáltal a nyelvileg és tárgyilag legfontosabb legendákból és példákából adva néhányat. — Végül a sorozat negyedik füzetében, a 424. számában *Tóth Rezső* ad néhány kitűnően megírt úti képet «Olasz faluk és városok» címmel, ahol letérve az olaszországi utazók szokásos útirányáról, kevésbé ismert tájakra vezet az olvasót. A füzet legbecesebb cikke Assisának, Szent-Ferenc hazájának van szánva. — A «Magyar Könyvtár» egy-egy száma 30 fillérért kapható minden könyvkereskedésben; teljes jegyzéket szívesen küld a kiadóhivatal: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) r.-t. Budapest, Andrassy-út 21.

VEGYESEK.

Páris lakosságáról. A francia fővárost bizonyos tekintetben joggal lehetne a világ fővárosának nevezni. Az igazi párisiak kisebbségben vannak az idegenek rengeteg számához képest. Szentpétervárott 23.000 idegen tartózkodik, Londonban 95.000, Bécsben 35.000, Berlinben 18.000, Párisban 181.000 s ezenfelül 47.000 külföldi, aki már megszerezte a francia polgárjogot. De ezen az aránylag nagy számon fölül még tekintetbe kell venni, hogy a vidék mily óriási számot szolgáltat Párisnak. 1891-ben 1.209.833 vidéki származású francia lakott állandóan a fővárosban, tíz évre rá számuk csaknem kétszáz-ezerrel növekedett. Érdekes, hogy ezek a vidékiek származásuk helye szerint egyesületekben tömörülnek, melyeknek nemcsak társadalmi, hanem politikai jelentőségük is van. A gascognei legények társasága a délvidéket erősen összetartja és az együttérzés ápolásával növeli a hazaszeretet tüzét. Az északiaknak, a Midinek, egyes megyéknek is vannak Párisban ilyen középponti egyesületeik, melyek a vidékekről feljövőnek útbiztatást, tanácsot, esetleg támogatást és segítséget is adnak.

Milyen volt az első magyar hírlap? 1780 január elsején jelent meg az első magyar hírlap: *A Magyar Hirmondó* cím alatt. Egy nyolcadrés alakú, kemény, érdespapirosan nyomott füzet volt ez, mellyel *Rát Mátyás*, ez a tanult, vállalkozó szellemű, bátor tollú evangélikus pap új utat vágott nyelvünk terjesztésének és fejlődésének. Címlapját egy egyszerű kivitelű fametszet díszíti. Valami allegorikus rajz ez. Jobboldalán leveleket hajtó, gyümölcsöt érlelő szőlővenyige fut föl, vele szemben még dísztelen, itt-ott rügyező fa jelképezi az újjáébredést. A kép belső részes felhős égboltozatot ábrázol; eszünkbe juttatja Magyarország sötét állapotát, de íme, egyik helyen a borús, fergeteges égből villám csap ki, a mennybolt csücskében fényesre festi az eget. Az egész rajz az új vállalkozásnak célját jelképezi: törekvését, vágását és hitét. A címlapon még egy Persinstól vett latin idézet tájékoztat az első magyar hírlap célja felől: «Nem holmi balgaságokat iparkodom, — úgymond a lefordított hexameter, — hanem az a céloom, hogy a gyöngye, megégethető lap súlyos szavakat tartalmazzon.» — Az első példány a következő felírással látott napvilágot: «A Felséges Tsászárné és Apostoli Király Asszonyunknak különös engedelmével A Magyar Hirmondó 1780-dik esztendőben, Boldog Asszony Havának első napjain, Szombaton költ Első Levele». A címfőirat közé ismét egy fametszet ékelődik, mely az újságon az első évben mindig rajtamaradt, de 1781-ben már csak az évfolyam első számán látható. A művelődés eszközei: könyvek, levelek, toll, tinta, azután a híradás szerszáma: a kürt vannak itt csoportosítva, középen a magyar címerrel, mely fölött egy glóbuson Merkur, a mítoszosi istenek hírvivője tart kezében lengő fátyolt. Per Regna, per Urbes, — országokon és vásárokon át! — ez volt a füzet jel-szava. A legelső közlemény az újvívi köszöntő-vers a «Felséges, Méltóságos, Tiszteletes, Tekéntetes, Nemes, Vitéz és Érdemes Jó-akarókhöz.»

A lap hetenkint kétszer: szerdán és szombaton jelent meg. Érdekes, hogy az első magyar hírlap hangja a viszonyokhoz képest igen bátor és szókimerítő; úgy, hogy később a szerkesztő maga írja Kazinczynak: «Sokan bámulnak rajta, hogy Hir-adásaim olly merészen iratódta. De én el-hitettem magammal, hogy a' mit a' Cenzura helyénn hagyott, azt a' fenséges udvar sem ellenzi. Azért nem érthetem, mit akar velem egy Jó-akaróm, a' ki már másodizben jelenti, hogy nagyon félti nem tsak szándékomat, hanem életemet is.» — Legérdekesebb azonban a lap helyesírása. Az idegen szavakat, legyenek bár személy- vagy földrajzneviek, tökéletesen a kiejtés szerint írták. Meglepődéssel kell például olvasnunk, hogy ezelőtt 130 évvel Tserlsztaun-t, Kenterberit, Verszállj-t, Uasingten-t írtak Charlestown, Canterbury, Versailles és Washington helyett.

FEJTÖRŐ.

Történelmi kérdés:

Mely csatában győzte le Heristali Pippin, Austrasia maior domusa Neustria királyát? Mikor történt ez és hogy hívják ma azon helyet?

Vegyteni kérdés:

Melyik az a színtelen, kellemes illatú és gyorsan hűtő folyadék, melynek képlete $C_4H_{10}O$, $35^\circ C$ -nál forr? Fajsúlya 0.7. Borszeszből készítik.

Képrejtvény:

Megfejtési határidő 1905 június 25.

10. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Számtani kérdés: 39. Irodalomtörténeti kérdés: Lessing: «Böles Náthán». Képrejtvény: Csak azt bírjuk, miről, ha kell, le tudunk mondani.

Helyesen fejtették meg: Ferderbeck Artur, Kalenda Loránd, Kalisch fivérek, Német Miksa, Páll György, Ungár Sándor, Eckerdt Elek, Adler Lajos, Kiss Ferenc, Jancsó István, Bakos Jenő, Apor Károly, Schwarz A. Zs., Rebenshaft Károly, Witz Mór, Zsoldos Károly, Petrasek József, Boros Pál, Tauszig Sándor, Thury Jenő, Karvaly Kálmán, Radó István, Pápe Lajos, Schletter Ödön.

A kitűzött könyvjutalmat (Baksay Sándor: Szerindák) Német Miksa pozsonyi előfizetők nyerte meg.

SZERKESZTŐI TELEFON.

N. M. (Dunaszerdahely). Nem közölhető. — J. L. (Pancsova). Az a munka a «Magyar Génius» című havi folyóirat 1894-diki évfolyamában jelent meg. A kéziratot Gyulai Pál találta meg; Jókai már azt hitte, hogy ez a műve, mely eredetileg pályázatra készült, elveszett. — F. G. (Szolnok). A zenetanári oklevél elnyerhetőségéhez megkívánható képzettség megszerzhető az országos zeneakadémián, illetve tanárképzőjén, amely egyelőre csak a zongora-tanszakot öleli fel. A vizsgálatra bocsátás engedelmé feltételezi a zeneakadémia zongora-tanszakának elvégzését. Amennyiben a jelölt nem az akadémián, hanem más zenei intézetben, vagy magántanulás útján szerezte meg készültségét, előbb a zeneakadémiai tanfolyam zongora-tanszakának négy osztályából, valamint a zeneakadémiai tanárképző első osztályában előadott vers- és költészetből a zeneakadémián köteles vizsgálatot tenni, még pedig előzetes miniszteri engedelem alapján. — V. N. (Újpest). Az a fiatal ember, akinek nincs érettségi bizonyítványa, a hadtestparancsnokság előtt tehet önkéntességre képesítő vizsgálatot. A vizsgálat tárgyai: a) Két tetszés szerint választott nyelv a következő hét nyelv közül: magyar, német, szerb, román, latin, francia, angol. b) Földrajz. c) Történelem. d) Természettan. e) Természetrajz. f) Vegytan. g) Mennyiségtan. Ilyen képesítő-vizsgálatot a hadtestparancsnokság székhelyén minden hónapban tartanak. A vizsgáló-bizottságnak három polgári és három katonai tagja van. A hadtestparancsnoksághoz intézett folyamodás mellékletei: keresztlevél s a hatóság által kiállított erkölcsi és személyazonossági bizonyítvány, valamint az adóhivatal nyugtatója arról a huszonnégy koronáról, melyet a jelölt vizsgálati díj gyanánt az adóhivatalnál előre köteles letenni. — K. L. (Török-Szent-Miklós).

A filológia magában foglalja az irodalomtörténetet, nyelvészetet, művelődéstörténetet, jogot s mindazt, ami egy nép szellemi fejlődésére vonatkozik. — P. V. (Rákospalota). 1. Akinek a latin írásbelije nem sikerült, az csak egy év múlva tehet érettségi vizsgálatot. 2. Rontó Pál mintái, mint Széchy Károly Gvadányiról szóló művében írja, valószínűleg Erdei Pál és Vlkolinczi György nevű katonaberekek voltak. A «Peleskei nótárius»-ban Gvadányi Beesky Györgyöt teszi nevétségessé. 3. Herder 1744-ben született, meghalt 1803-ban; amit ő népies költészetnek vélt, annak manapság nemzeti költészet a neve. 4. A kiadóhivatal a hiányzó számokat már elküldte; reméljük, már megkapta.

Ne vegyetek mást, mint

Nemzeti rajzeszközt.

Kapható minden papir- és könyvkereskedésben. 10954

MAGYAR BÉLYEGGYÜJTŐ

rendkívül érdekes tartalommal bíró bélyeggyűjtő, sok illusztrációval. BUDAPEST, IV. ker., Vámház-körút 12. szám. Mutatványszám ingyen.

Epp most jelent meg!

Mátyás király birodalma és Magyarország jövője.

Írta: BEKSICS GUSZTÁV.

Ára 4 Korona.

A MAGYAR NEMZET fényes multjának egy korszakát mutatja be a kiváló publicista e munkájában. A szemünk előtt lebegő politikai aktualitásnak önkénytelen történeti háttérrel képezi, amennyiben a fejtegetések Magyarország történeti momentumain kívül, főleg azon négyszázados evolúciót tartalmazzák, mely Mátyás királynál kezdődve, de különösen I. Ferdinánd trónraléptétől végbement és mely, mert a népek s államok evolúciójában megállás nincs, folytatódik a jövőre is.

A magyar nemzet és állam fejlődésének és végleges megszilárdulásának kérdését a szerző e munkájában történeti alapra tektette. Bebizonyítja a történeti magyar államnak sokak által kétségbe vont nemzeti jellegét.

Kapható:

LAMPÉL R. könyvkereskedése

(WODIANER F. ÉS FIAI) részvenytársaságnál,

Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz.

és minden könyvkereskedésben.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	FELKLŐS SZERKESZTŐ	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre ... 2 kor. 40 fill.	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre ... 4 kor. 80 fill.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet	IV. ker., Egyetem-utca 4. szám
Egész évre ... 9 kor. 60 fill.	és könyvnyomda.	Kéziratokat nem adunk vissza.
Megjelenik minden vasárnap.		

JÓZSEF FŐHERCEG FIUMEI KERTJÉBEN.